REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
*Brașov*, plața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ maĭ dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

# GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-riĭ de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-niĭ colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
*Administrațiunea*, Piața mare, Târgul Inuluĭ Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corónе. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 134. Brașov, Mercurĭ 19 Iunie (2 Iulie). 1902.

## Reînoirea triplei alianțe.

Scirea cea maĭ importantă a ḑileĭ este, că s'au reînoit tratatul triplei alianțe.

Inainte cu treĭ ḑile cancelarul german, contele Bülow, a subscris împreună cu ambasadorul austro-ungar Szögyeny și cu ambasadorul italian conte Lanza, ambiĭ acreditațĭ la curtea împărătéscă din Berlin, tratatul reînoit.

Scirea acésta în sine nu surprinde pe nimenĭ, deóre-ce se sciea de mult, că acesta are să fie resultatul final al negocierilor dintre cele treĭ guverne ale puterilor centrale europene. Ba miniștriĭ de esterne aĭ Austro-Ungarieĭ și Italieĭ au făcut chiar declarațiunĭ înaintea corpurilor representative ale țĕrilor lor, din care s'a vĕḑut clar și limpede, că se stabilise o înțelegere prealabilă în favorul reînoireĭ.

Alianța s'a prolungit din nou în aceleașĭ condițiunĭ și în aceeașĭ formă, în care a esistat până acum.

De aicĭ conchid foile vienese și berlinese, că alianța este privită și astăḑĭ de cătră cele treĭ puterĭ ca o necesitate pentru desvoltarea raporturilor internaționale și pentru asigurarea păceĭ europene.

In aniĭ din urmă s'a vorbit și scris póte maĭ mult despre tripla alianță ca în aniĭ dintâĭ, când alianța Germanieĭ cu Austro-Ungaria s'a prefăcut, prin alăturarea Italieĭ la ea, într'o triplă alianță. S'au ḑis și s'a credut multe despre slăbirea legătureĭ dintre cele treĭ puterĭ centrale ale Europeĭ.

In Italia se ridicase un curent puternic cu rĕdăcinĭ adâncĭ în popor contra reînoireĭ din partea Italieĭ a tratatuluĭ de triplă alianță și pentru apropierea de Francia, pretinsă maĭ ales de interesele economice italiene.

Apropierea italiano-francesă s'a făcut. Acésta însĕ n'a împiedecat pe Italienĭ și pe Regele lor de-a reînoi alianța cu Austro-Germania.

Interese marĭ, ce resultă din constelația generală politică de astăḑĭ, și înainte de tóte interese dinastice au făcut ca Italia sĕ nu se despărțéscă de aliațiĭ seĭ de până acum. Dér ce însémnă faptul că Italia póte susținé cele maĭ amicabile raporturĭ cu Francia și tot-odată póte aparține și alianțeĭ triple?

Asupra acesteĭ cestiunĭ și-au bătut și-șĭ bat capul mulțĭ și de un timp încóce s'a născocit o formulă, după care o putere póte forte bine sĕ stea în cele maĭ apropiate legăturĭ de interese cu altă putere, deși acésta aparține unuĭ alt sistem de alianțe.

Alțiĭ au maĭ adaus ca esplicare, că tripla alianță nu urmăresce decât un mare scop de defensivă și că ținta eĭ ar fi în fond numaĭ și numaĭ susținerea păciĭ europene. Analog se pretinde de câțĭ-va anĭ și din partea dubleĭ alianțe franco-ruse, că și ea țintesce în primul rênd numaĭ la susținerea echilibruluĭ european și printr'asta la asigurarea păciĭ.

De altă parte se lansase de cătră cancelarul german altă formulă, după care două puterĭ pot sĕ aparțină aceleașĭ alianțe și totușĭ sĕ se rĕsboiască pe terenul economic și comercial. Acésta formulă a primit o corectură destul de simțitóre prin declarațiunile făcute de miniștriĭ austro-ungarĭ și italienĭ. Rĕmâne decĭ una din problemele cele maĭ delicate ale raporturilor amicabile dintre puterile aliate aceea a reînoireĭ între dênsele a tratatelor comerciale, a căror termin espiră deja la finea anuluĭ 1903. Pe acest teren vor maĭ urma încă multe frământărĭ și desamăgirĭ.

In definitiv reînoirea triplei alianțe în vechile condițiunĭ nu însémnă alta decât că nu s'a făcut nicĭ o schimbare în constelație. Cu tot prieteșugul Germanieĭ și a monarchieĭ nóstre cu Rusia și cu tótă apropierea Italieĭ de Francia, nu s'a schimbat nimic. Tóte asigurările de pace, făcute din cele două tabere, n'au putut contribui ca o putere sĕ aibă maĭ mare încredere în cealaltă ca înainte.

Care va fi resultatul, e ușor de prevĕḑut. Înarmările vor continua și sarcinile publice vor cresce și la noi și în Italia și pretutindenĭ, ér pacea va atêrna dela un moment dat, când ceĭ ce'șĭ stau față în față înarmațĭ până 'n dințĭ se vor repeḑi de-odată unul contra celuĭ-lalt.

Ér învĕțătura este pentru tóte popórele: ca fie-care cât numaĭ sĕ póte sĕ-șĭ păzéscă pielea.

## Pressa francesă și tripla alianță.

Ḑiarele parisiene se ocupă tóte cu reînoirea triplei alianțe, care — după cum am vĕḑut erĭ — este un fapt împlinit.

*„Figaro“* scrie: Primim cu liniște deplină scirea despre reînoirea triplei alianțe. Luăm act de caracterul eĭ pacinic, care nu póte fi bănuit, și rĕmânem fidelĭ amintirilor, pe carĭ nimenĭ nu le va șterge [illegible].

*„Gaulois“* scrie, că tripla alianță nu maĭ este adĭ decât o formalitate, pe care o reînoesc, ca sĕ nu ese din modă.

*„Petit Parisien“* ḑice: Deși clausulele tratatuluĭ au rĕmas neschimbate, tripla alianță nu maĭ are caracterul rĕsboinic de maĭ înainte.

*„Petit Republique“* observă, că esența triplei alianțe se schimbă necesarminte. Italia abia décă va maĭ sprijini acum politica anti-francesă.

*„Autorité“* e de părere, că nu se póte lua în serios afirmarea, că tripla alianță a devenit o simplă convenție formală, fără de nicĭ o importanță. Italia scie, că Francia a așteptat alt resultat dela apropierea franco-italiană.

*„Temps“* scrie: Esența și spiritul tractatuluĭ nu maĭ pot fi așa cum au fost înainte de formarea dubleĭ alianțe, de apropierea austro-rusă și franco-italiană și înainte de greutățile politice-comerciale dintre puterile tripliceĭ.

*„Journal de Débats“* se pronunță tot în acelașĭ sens.

*„Le Français“* ḑice, că n'a urmat schimbarea, ce se spera dela divisarea forțelor europene. Francia va avé necesitate și de aicĭ înainte de o *armată tare* și o diplomație vigilentă.

## Adunarea

despărțĕmêntuluĭ I. Brașov al „Asociațiuneĭ pentru literatura română și cultura poporuluĭ român“ ținută în comuna Bod, în ḑiua de 29 Iunie st. n.

*Brașov*, 30 Iunie 1902.

Presențĭ din *Brașov*: Președintele despărțĕmêntuluĭ prof. A. Bârseanu, secretarul N. Bogdan, cassierul C. Aisĕr, bibliotecarul G. Vătășan. Óspețĭ: I. Popea, N. P. Petrescu cu dómna, I. Lengeru, Nic. Sulică, Augustin Paul, Dr. Fruma, M. Navrea, C. Navrea.

*Satulung*: Părintele Alexe Verzea, p. Romul Verzea, Ioan Bodean.

*Dîrste*: Păr. Ioan Broșu.

*S. Petru*: Părintele Nan, Crivĕț, Crengă.

*Herman*: David Pop, N. Bĕtrânu, Silv. Bârsan.

*Feldióra*: Ios. Micu, Achim Constantin, I. Toban, I. Vlădăreanu, Aurel Nistor.

*Măeruș*: Alex. Măerușan, Ioachim Lainer.

*Rotbav*: p. Leucescu.

*Crisbav*: p. I. Schiopu, V. Duță, G. Avram, G. Mirea, Valvără.

*Țînțarĭ*: p. Gavrilescu, Danciu, Negulicĭ.

*Codlea*: I. Comănescu, Boldor, Budnariu, Cristea.

*Din Bod*: Tótă inteligența în frunte cu parocul Creițar și învĕțătoriĭ Cherciu și Mereț etc.

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

## Episcopul Mihail Pavel.

(Amintirĭ.)

I.

*1 Iulie 1902.*

Intr'o ḑi de Duminecă, înainte de asta cu o lună (1 Iunie), în órele dimineței, și-a dat sufletul sĕu Creatoruluĭ episcopul Mihail Pavel, în etate de 75 anĭ.

De câțĭ-va anĭ avea o complicație de bólă a inimeĭ și a stomacului, care, maĭ ales după mâncare, îĭ îngreuna fórte mult respirația. La începutul primăvereĭ, întâlnindu-se în Budapesta cu profesorul universitar Ioan Ciocan, acesta i-a dat adresa unuĭ specialist din Viena, care îl vindecase pe profesor de aceeașĭ bólă. „De cât, că mĕ tem“, ar fi rĕspuns episcopul, „că voiŭ muri pe drum“. — „Dér, póte, că doctorul din Viena nu va muri, décă îl vețĭ aduce la Budapesta“, rĕspunse Ciocan. — „Da, da, însĕ specialiștiĭ, carĭ vin, chemațĭ, sunt prea scumpĭ!“, încheiă episcopul, despre care se scie că era fórte economicos, și... nicĭ n'a mers la Viena, nicĭ n'a chemat doctorul la Pesta.*)

S'a dus însĕ la băile sale sărate din Slatina, numite după numele sĕu „Băile Pavel“, cel maĭ plăcut loc de petrecere al sĕu. La 22 Maiŭ sosise deja, maĭ ales pentru ca sĕ zoréscă terminarea unuĭ pavilon din apropierea restaurantuluĭ, ca sĕ nu fie silit a merge departe, după mâncare, fiindu-ĭ fórte grea respirația și fórte neregulată bătaia inimeĭ, așa că îĭ era imposibil sĕ facă un drum maĭ lung imediat după prând sĕu cină. Ér de mâncat, nu-ĭ plăcea sĕ mănânce, decât în restaurantul comun, încunjurat de amiciĭ seĭ, de nepotul sĕu Mihail și de alțĭ óspețĭ, între carĭ în timpul din urmă se vedea des episcopul Dr. Radu dela Lugoș.**)

Va veni cineva, care cu un condeiŭ maĭ vrednic, va face istoria celor șépte anĭ, cât a păstorit Pavel eparchia Gherleĭ și pe aceea a celor de treĭ orĭ șépte anĭ, cât a stat în fruntea eparchieĭ de Oradea-mare. Eu vréu sĕ scriu numaĭ câte-va amintirĭ, pentru-că, — pe lângă pietatea generală, cu care îĭ datoresc toțĭ Româniĭ, eu îĭ datoresc și o pietate și recunoscință particulară.

* * *

Cel dintâiŭ, care mĭ-a povestit lucrurĭ vrednice de notat despre episcopul Pavel, a fost bĕtrânul Iosif Pop de Șomcuta-mare, fost vice-căpitan al Chioaruluĭ și fost deputat, care de vre-o doĭ anĭ își dórme și el somnul de vecĭ.

Iosif Pop își luase diploma de advocat încă pe la 1836 și a trăit până la sfîrșitul seculuĭ.

Cu o memorie fenomenală și cu un umor captivant sciea bĕtrânul sĕ-șĭ povestéscă amintirile, carĭ îmbrățișau aprópe un secol întreg.

Tatăl sĕu a fost și el advocat și consilier juridic al episcopuluĭ Vulcan, ér străbunicul meu îĭ era vĕr. Fiind crescut în apropierea cunoscutuluĭ Mecenate al literatureĭ române, Vulcan, badea Iosif n'a putut rĕmâne neinfluințat de spiritul luĭ și până la mórte îl vedem vorbind întot-déuna cu respect și iubire despre biserică și despre bărbațiĭ chemațĭ a o guverna, ér causa culturală română a găsit într'însul tot-déuna un sprijinitor.

La 1872, când episcopul Pavel, pe atuncĭ vicar al Maramureșuluĭ, fu ales pentru scurt timp deputat în dieta din Budapesta, Iosif Pop representa acolo Chioarul, împreună cu fratele sĕu Sigismund Victor, și cu cumnatul sĕu Vasile Buteanu. Eparchia Gherleĭ era vacantă. Ceĭ treĭ deputațĭ Chiorenĭ se duc în audiență la ministrul de culte de pe atuncĭ, T. Pauler, și în numele credincioșilor din eparchia Gherleĭ, îl rógă sĕ sprijinéscă numirea luĭ Pavel la scaunul vacant.

— „Care Pavel?“ întrebă Pauler. „Acela, care a luat cuvêntul maĭ deunăḑĭ în dietă?“

— Da.

— Sunt vesel, că ni-se potrivesc gusturile.

Badea Iosif și cu ceĭ treĭ cameradĭ, adĭ toțĭ treĭ trecuțĭ la cele vecĭnice, a doua ḑi se duc la Pavel, sĕ-ĭ comunice ce isprăvurĭ au făcut fără scirea luĭ, și îl îndémnă sĕ mérgă la Pauler, pentru a-se presenta și a vorbi cu el maĭ deaprópe.

Pavel își îmbracă reverenda cu distincțiile vicariale, cu paluĭ și cu brîul roșu, pe carĭ nu le îmbrăcase, încă de când venise la Pesta. Femeia de serviciu

*) „Maramarosi Lapok“ Duminecă 8 Iunie 1902.

**) Ibidem.

Afară de aceştia părintele Dogaru din Hĕrman, d-na Cherciu, d-na Mereţ, d-şóra Dogaru din Herman, d-şóra Crêngă, d-na Vlădăreanu, Mişarca şi mulţî alţii, ale căror nume îmĭ scapă.

Dintre streinĭ: d-nul Reindt preotul evangelic din Cisnădióra şi Rudolf Reindt notar în Bod, ca delegat din partea administraţiei.

### Parastasul.

La órele 2 p. m. s'a început parastasul oficiat de preoţii: Creiţar, Măieruşan, Leucescu, Micu, Schiopu şi Gavrilescu. Cântările le-a esecutat cu multă precisiune un cor bărbătesc de ţĕranĭ, sub conducerea părintelui-învĕţător Mereţ. Parastasul s'a celebrat pentru odihna sufletéscă a mitropoliţilor Andreiŭ (Şaguna), Miron (Romanul), Alexandru (Şterca Şuluţ), apoi pentru odihna sufletéscă a repausaţilor preşedinţĭ Vasile (br. Pop), Iacob (Bologa), Timoteiŭ (Cipariu), precum şi pentru repausaţii membrii: Ioan, Andronic, Ludovic, Iosif.

### Deschiderea şedinţei.

La órele 2¾ d-l preşedinte *Bârseanu* deschide adunarea, rostind un discurs avîntat, în care arată aptitudinile culturale ale poporului român şi necesitatea desvoltării acestor aptitudinĭ prin biserică, şcólă şi societate. Asociaţiunea are menire culturală şi prin opera culturală, ce o sĕvîrşesce Asociaţiunea în mijlocul poporului român, ea face servicii culturei generale. Până acuma s'a făcut însĕ puţin. Este mult de făcut încă. Şi acésta se póte ajunge numai, decă fie-care Român va contribui cât de puţin pentru scopurile Asociaţiunei şi decă în tóte lucrările nóstre vom fi animaţi de *buna înţelegere*. „Vai de turma, ai cărei păstorĭ trăiesc în neînţelegere“. Doresce, ca spiritul de jertfă şi spiritul unirei, care a însufleţit pe inteteiătorii Asociaţiunei, sĕ ne însufleţéscă şi pe noi.

Apoi salutând pe óspeţii streinĭ şi în special pe d-l Fr. Reindt, preotul ev. din Cisnădióra, şi pe d-l Rudolf Reindt, declară adunarea deschisă. — Discursul rostit în- ... poporal a fost viu aplaudat.

### Raportul.

D-l secretar N. *Bogdan* citesce raportul asupra activităţii despărţĕmêntului dela ultima adunare ţinută la 13/26 Maiŭ. Anul trecut numĕrul membrilor era: 6 pe vieţă, 76 ordinarĭ, 69 ajutătorĭ. Au repausat doi membri ordinarĭ: Iordan Muntean şi Ios. Maxim şi 1 membru pe vieţă: Ludovic Roman. S'au mutat doi: I. Teculescu şi V. Goldiş. — S'au înscris noi membri d. G. Proca, Rêşnov, şi încă unul, al cărui nume îmĭ scapă, ér d. Meţianu înv. în Ghimbav din membru ordinar, s'a făcut ajutător. Despĕrţĕmêntul are actualmente 152 membri (1 fund., 5 pe vieţă, 73 ordinarĭ, 70 ajutătorĭ). Numĕrul agenturilor comunale a rĕmas cel vechiŭ: 17. Unele au fost mai active, Codlea şi Rodbavul n'au desvoltat activitate. Comitetul esprimă mulţumirea sa societăţii meseriaşilor şi d-lui N. Balea pentru păstrarea şi îngrijirea dată cărţilor.

Cassa, dela ultima adunare şi până la 31 Decemvrie presentă un prisos de 401 cor., ér dela 1 Ianuarie un prisos de 288 cor.

Comitetul propune, ca agenturilor, carĭ până în Octomvrie nu vor vĕrsa taxele dela cel puţin 5 membrii ajutătorĭ, sĕ nu li-se mai acorde bibliotecă ambulantă.

Bibliotecile erau anul trecut în numĕr de 12. Anul acesta s'au mai înmulţit cu 2, din care una pórtă numirea „*Biblioteca Grigore Maior*“.

Comitetul a ţinut peste tot 8 şedinţe, în carĭ s'au desbătut între altele şi cestiunea înfiinţării unei societăţi agricole. La 8/22 Nov. 1901 s'a convocat o consultare în cestiunea acésta, când s'a ales o comisiune pentru elaborarea statutelor. D. Aisĕr a făcut un raport în cestiune, care s'a publicat în „Gazeta Transilvaniei“, apoi tipărindu-se în ediţie separată, s'a distribuit în 400 esemplare.

D-l cassier C. *Aisĕr* dă cetire raportului cassei şi se alege o comisiune pentru revidarea socotelilor. In timpul acesta d-l M. *Navrea* din Braşov întreţine publicul cu o conferinţă interesantă „Despre Cruţare“, care se va publica în „Gazeta Transilvaniei“. Conferenţiarul a fost viu aplaudat, ér preşedintele, esprimându-şi conferenţiarului mulţumirea, recomandă celor presenţĭ urmarea principiilor espuse de d. Navrea.

P. *Al. Verzea*, preş. comisiunei revisuitóre, raporteză, că socotelile s'au găsit în bună regulă, în urma căreia d-luĭ Aisĕr i-se dă absolutoriul.

Punctul relativ la alegerea delegaţilor pentru adunarea generală a Asociaţiunei, se lasă în sarcina comitetului.

Preşedintele esprimă mulţumirea sa d-lui *N. P. Petrescu*, care şi în acest an a oferit despĕrţĕmêntului mai multe esemplare din publicaţiunile sale. Lista noilor membri se va publica în numĕrul de Duminecă.

### Societatea agricolă şi încheiarea.

După acésta, adunarea se constitue tot sub preş. d-lui Bârseanu în şedinţă „ad hoc“ pentru discutarea proiectului de statute a societăţii agricole, ce se va înfiinţa. Proiectul se admite.

Adunarea s'a încheiat printr'un scurt discurs, din partea preşedintelui, căruia îi rĕspunde d. Lengeru, mulţumind preşedintelui pentru ostenélă.

Pentru verificarea procesului verbal se proclamă d. Lengeru şi d. Petrescu, ér în comisiunea pentru statutele soc. agric. aceiaşi şi pp. Al. Verzea, Micu şi Comanescu.

### Masa comună.

La órele 6, aprópe o sută de persóne s'au întrunit la o masă comună în sala cea mare a şcólei române, unde s'au ridicat mai multe toasturĭ. Aşa d. *Bârseanu* a toastat pentru poporul din Bod, p. *Mereţ* pentru preşedinte şi comitet, d. I. *Popea* pentru preoţĭ şi învĕţătorĭ, d. Aug. *Paul* în memoria lui Gr. Maior (preşedintele şi mesenii se ridică), apoi pentru femeia română, căreia ar dori, sĕ i-se acorde un rol activ în sînul Asociaţiunei. Părintele *Comanescu*, asĕmĕnă poporul român cu Burii şi se întrébă unde sunt conducĕtorii? In şcolĭ a început a se manifesta direcţia materialistă. Ridică paharul pentru popor. *N. Bogdan* ridică paharul în sănĕtatea d-lor *I. Popea*, *I. Lengeru* şi *N. P. Petrescu*. D-l *Petrescu* mulţumesce pentru elogiile neaşteptate. De douĕ-ḑecĭ de anĭ a lucrat în diferite comitete. Nicĭ odată n'a lucrat pentru ochii lumei. Resultatele n'au fost tot-déuna cele mai bune. Doresce sĕ dispară invidia şi indiferentismul şi sĕ se inaugureze epoca solidarităţiĭ între noi. D-l *Lăpĕdatu*, stud. univ. rĕspunḑênd părintelui Comanescu, vede lucrurile prin prismă mai optimistă. Preoţimea a fost tot-déuna în fruntea poporului, începênd dela Clain, apoi Şaguna, Lemenyi, Suluţ. Doresce sĕ fie tot aşa şi în viitor. Ridică paharul pentru preoţĭ.

Astfel s'a încheiat frumósa adunare din Bod la órele 8, când o parte din óspeţĭ s'au întors cu trenul, ér altă parte a mai rĕmas puţin şi s'a întors pe la órele 11 cu trăsura. Intre cei, ce s'au întors cu trăsura, a fost şi

*Reporterul.*

### „Un ordin emoţionant“.

Deputatul Dr. Sebess Dénes, acela, care a scris o broşură despre pretinsele năpăstuirĭ ale Săcuilor prin Românĭ s'a emoţionat grozav auḑind de ordinul dat de d-l Szell relativ la cercetarea causelor în urma cărora în comitatele Ciuc, Tîrnava-mare şi mică, Turda-Arieş şi Trei-scaune, elementul românesc s'a sporit cu 10%, pe când cel unguresc a dat îndĕrĕt, şi a ordonat înlăturarea acelor cause, pentru ca pe viitor aşa ceva sĕ nu se mai întîmple, ci pe viitor sĕ se sporéscă Ungurii mai mult decât Românii. Intr'un articol intitulat *un ordin emoţionant* publicat în „E.-k.“ din Cluşiŭ d. Sebes îşĭ dă espresiune liberă focului ce-l mistue. Merită, sĕ reproducem câteva pasage din articolul lui Sebess:

„De anĭ de ḑile urméză lupta pe vieţă pe mórte acolo jos în Ardeal.

. . . . . . . . . . . . . . . . . .

Nu s'a ţinut socotélă, . . . . că prăpădirea Ungurilor din Ardél însemnéză mutilarea teritorială a ţĕrii. Nu s'a ţinut socotélă de acele forţe, carĭ înainte de asta cu 30 de anĭ erau încă latente, dér carĭ de atuncĭ au înaintat în mod triumfător şi pe faţă, de acele forţe, carĭ sunt inherente solidarităţii tenace a Românilor, organismului lor mistic bisericesc şi fanatismului, care pĕtrunde până şi straturile cele mai inferióre.

Am lăsat fluviul sĕ înainteze cu torentul sĕu puternic, până ce insula a devenit din ce în ce mai mică şi acum e ameninţată sĕ se cufunde!

In luna Martie a apărut o carte în Sibiiu. Autorul este conducĕtorul politic al fóiei oficiale metropolitane: Traian (!) Păcăţianu. Cartea acésta conţine atacurile cele mai temerare contra istoriei maghiare, a hegemoniei maghiare şi contra inviolabilităţii teritoriale aj statului maghiar (ai cetit-o d-le Sebess?) Atacă confesiunile maghiare mai cu sémă pe cea reformată (?). Invócând drepturile imprescriptibile ale poporului român, glorifică idealul tuturor Românilor, *Daco-România*.

Repet, cartea a apărut în Martie. Şi au trimis-o neîmpedecat în palate şi colibe, pentru-că presa română spunea în unanimitate, că nu trebue sĕ lipsésca de pa masa nicĭ unui Român. Nicĭ nu lipsesce. O are pe masă atât dascălul, cât şi membrul camerei magnaţilor I. Gall.

In bisericile cu icóne cocârlate din pădurile munţilor, din cartea acésta cetesce popa după liturghie, aţîţând şi întărind pe credincioşii sĕi pentru lupta cea mare ce se apropie.

Judecătoriile, ce represintă puterea statului maghiar, au aflat ḑilele acestea despre caracterul periculos al cărţii. Au luat-o la gónă, o caută, o confiscă. Dér e târḑiu. Otrava a întrat în organism.“

Şi aşa mai departe.

## SCIRILE DILEI.

— 18 Iunie.

**Parastas pentru Şaguna.** Duminecă împlinindu-se 29 anĭ dela mórtea metropolitului Şaguna, s'a oficiat în amintirea acestei aniversărĭ un parastas solemn în biserica parochială din Sibiiu-cetate de către I. P. S. Sa metropolitul I. Meţianu, cu numĕrósă asistenţă. La finea serviciului corul a cântat elegia „Românime mult cercată“... de Z. Boiu şi aranjată pentru cor de prof. Cunţan.

**I. P. S. Sa metropolitul Ioan Meţianu** a plecat Duminecă la órele 4 d. m. la Viena spre a consulta medicii de acolo. Amĕsurat inviaţiunilor, ce le va primi acolo — ḑice „T. R.“ — I. P. S. Sa va

---

o femeie evlaviósă, care scia numai atâta, că Pavel e deputat şi preot, când a întrat în odaie şi l'a vĕḑut îmbrăcat în mare ţinută eclesiastică, creḑênd că e episcop, se hăbăucise şi cu cuvintele: „*Iessus, Maria und heiliger Ioseph!*“ se repeḑi sĕ-i sărute mâna, cerêndu-şi scuze, că n'a sciut că e episcop şi că a întrelăsat reverenţa, ce se cuvinea înaltei sale demnităţĭ.

Proorocia acésta involuntară a femeii, cei trei deputaţĭ au considerat'o de un semn favorabil, şi i-au ḑis lui Pavel: „Sĕ veḑĭ, că reverenţa anticipată a femeii este de bun augur“.

Aşa a şi fost.

*

Sunt tocmai douĕ-ḑecĭ şi doi de anĭ, de când l'am vĕḑut pentru prima óră pe episcopul Pavel. Abia era anul, de când fusese transferat la Oradea şi a venit la Beiuş, sĕ visiteze gimnasiul. Eu eram atuncĭ în clasa a patra. Intrând în clasă, a luat catalogul elevilor şi oprindu-se la numele meu, mĕ întrébă:

— De unde eştĭ?

— Din Letca.

— Vĕrul tĕu ce face?

— Destul de rĕu, Ilustrisime.

Vĕrul meu era atuncĭ preot de cu-rênd hirotonit şi la nouĕ lunĭ a rĕmăsese vĕduv. Soţia lui a fost fiica preotului din Recea, comuna natală a episcopului, şi sciind de decedarea ei, prin întrebarea ce mĭ-a pus, a arătat, că cunósce şi are inimă pentru starea desolată a unuĭ preot vĕduv.

Ca mulţĭ alţii din camaraḑii mei de şcólă, aşa şi eu nu prea trăiam în belşug. Bunica mea, preotésa vĕduvă din Şomcuta, era mult îngrijată, ce va fi făcênd nepoţelul ei, care pe acele vremurĭ era subţire ca un ţîr. Vai de mine, cum o fi trăind acolo în strĕinătate, póte n'o fi avênd nicĭ ce mânca, şi mergea mereu la badea Iosif, sĕ-i scrie episcopului, sĕ-mĭ acorde ceva ajutor.

Intr'o ḑi mĕ chiamă episcopul la curte şi îmĭ spune:

— Mĭ-a scris Iosif Pop din Şomcuta, sĕ fac ceva pentru tine. Cum stai?

— Bine.

— Ţi-s'a iertat didactrul? (taxa şcolară.)

— Da.

— Stipendiu ai?

— Consistorul mĭ-a acordat 50 fl. din fundaţiunea „Ioan Pop“, dér n'a sosit încă terminul sĕ-mĭ iau rata.

— Unde eştĭ în gazdă?

— La advocatul Creţu, unde dau lecţii.

— Ce-ţĭ plătesc?

— Imĭ dă tótă întreţinerea.

— Atuncĭ nu stai tocmai rĕu.

— Nu.

— Dér cisme ai?

— Îs cam rele, Ilustrisime.

— Veḑĭ tu cismele aceste, pe care le am în piciόre, nicĭ aceste nu-s încă plătite. Dér du-te la d-l Antal, casierul domeniului şi îţĭ va da ceva.

M'am dus şi mĭ-a dat 6 fl., pe carĭ mĭ-am cumpĕrat nisce cisme.

Ér de ceea ce mĭ-a spus episcopul despre cismele neplătite, m'am mirat, acuma însĕ nu mĕ mir, fiind-că sciu, că episcopul Pavel a găsit finanţele domeniului episcopesc fórte încurcate. Antecesorul sĕu Olteanu, un galantom, căruia îi plăcea *traiul bun*, în timp de vr'o 4 anĭ, cât a stat în scaun, făcuse datorii de mai multe sute de mii, ér sórta profesorilor şi a gimnasiului din Beiuş atêrna dela caritatea publicului român, la care se făcuse apel şi se făcea colectă. Şi nu m'aşĭ mai mira acum, decă l'aşĭ fi auḑit spunênd chiar şi mai târḑiu, după ce prin prodigiósa s'a economie a rangeat finanţele, că nu şĭ-a plătit încă cismele, acum, când am cetit, că episcopul Pavel avea douĕ casse: Intr'una erau banii pentru trebuinţele sale personale, ér în cealaltă banii destinaţĭ pentru cultura românéscă. Intr'o ḑi deschiḑênd pe cea dintâi, a găsit 6 creiţarĭ, ér din a doua în aceaşĭ ḑi a făcut o fundaţiune de 150,000 fl.

Ḑiarele spuneau, după mórtea lui, că a făcut în total fundaţiunĭ de şése milióne coróne. Nu sciu, decă suma este esactă, dér sciu, că asemenea fundaţiunĭ nu se fac, decât prin economisire, care la rĕndul sĕu este consecinţa unei vieţĭ sobre, chibzuite.

De aceea mult mĕ mâhnesce cetind prin ḑiare, când devine vacant câte un scaun episcopesc, despre candidaturĭ de ale unor persóne, cunoscute în cercurĭ largĭ, ca fiinţe cărora le place *sĕ trăiască bine* şi cărora le plac onorurile şi laudele şi deşertăciunile lumescĭ. Acestea nu pot sĕ placă lui Dumneḑeu şi decă, în potriva rugăciunilor clerului şi a credincioşilor, Dumneḑeu permite căte o asemenea pacoste, acésta de bună sémă va fi, o încercare trimisă de Dumneḑeu, pentru a ispăşi cine scie ce pĕcate.

**Delaletca.**

merge apoi la Marienbad, orĭ la Karlsbad la cură.

**Pensionare.** Majestatea Sa ces. şi reg. a ordonat, ca d-l cavaler Ignatie de *Iacobicĭ*, colonel la regimentul de infanterie „Frederic Wilhelm, Mare Duce de Baden“ Nr. 50 din Braşov, sĕ fie trecut, la propria cerere, în pensie, din care incident i-a acordat crucea militară pentru merite.

**O adunare în Bucovina.** Duminecă în 22 Iunie n. s'a ţinut în Sirete adunarea constituantă a societăţii „Internatului român de băeţĭ ort. orient. în Sirete“. Au participat 126 persóne, din carĭ partea cea mai mare o formau rezeşi din Muşeniţa şi săteni din Volcineţ şi alte comune. Adunarea a fost deschisă de d-l exarch C. *Sbiera*, vorbind despre strîngerea rĕndurilor şi despre iubirea de jertfe pentru ridicarea culturală a poporului român din Bucovina. S'a cetit statutele societăţii şi s'a făcut înscrierea de membrii. Imediat după adunare s'a constituit şi comitetul.

**Comisiunea pentru statorirea dării** cl. III îşi ţine şedinţele în casa Sfatului în fie-care ḑi, începênd dela 8 óre diminéţa. Facem atenţĭ pe concetăţenii noştri a-se presenta tot-déuna la $7\frac{1}{2}$ óre în casa sfatului. Mâne Miercurĭ (2 Iulie) urméză la rênd: Fabricile de pielăriă, asfalt, cement, oţĕt, oleiŭ, ferĕstrĕu, maşinĭ, lăcătarii de maşinĭ, fabricĭ de maşinĭ şi de mobile de fer, de licheur, parchete, petroleu, postavurĭ, negustorii de postavurĭ, fabricanţii de postavurĭ, fabricĭ de săpun, de scaune, fabricanţii de matraţe, de drot, de oţĕl, fabricĭ de ţiglă, de gaz şi casele de amanetare.

**Amiciţii ruso-bulgare.** Din *Sofia* se anunţă, că principele Ferdinand al Bulgariei, înainte de a eşi de pe teritoriul Rusiei, a adresat Impĕratului Nicolae o depeşă, în care i-a mulţumit încă odată pentru primirea, ce i-s'a arătat cu numirea sa ca şef al regimentului 54 de infanterie ruséscă. Impĕratul, în rĕspunsul ce a dat, şi-a exprimat convingerea, că sentimentele prinţului şi ale naţiunei bulgare formézǎ cea mai bună garanţie a legăturilor dintre Rusia şi poporul balcanic de aceeaşĭ origine cu ea.

**Bulgarĭ arestaţĭ în Grecia.** Se telegraféză din Atena, că s'au făcut numeróse arestărĭ de Bulgarĭ macedonenĭ, carĭ locuesc în Grecia şi carĭ expediau prin contrabandă arme în Macedonia. La unul dintre cei arestaţĭ s'a găsit o scrisóre în care se spune, că cele 17 mii de puscĭ trimise nu sunt de ajuns şi că până la érnă trebue sĕ se mai trimétă alte 2500, precum şi muniţiunĭ şi o mare cantitate de dinamită, deóre-ce s'a hotărît sĕ se arunce în aer bisericele grecescĭ. Scrisórea e iscălită de membri ai comitetului bulgaro-macedonean.

**Matineu musical.** Din darea de sémă despre concertul dat în favorul tînĕrului conservatorist A. Nemeş, printr'o întêmplare regretabilă a rĕmas afară din textul cules un pasagiu privitor la prestaţiunea d-rei *Leonora Dima*, una dintre d-rele, carĭ au dat concursul lor tînĕrului violinist. Rectificăm acéstă greşélă din raportul de erĭ, constatând cu plăcere, că d-ra *Leonora Dima*, care la al doilea punct a esecutat la pian sonata (e-moll) de Grieg, s'a distins printr'un joc elegant şi precis şi prin eminenta predare a acestei grele piese, dovedind pe lângă o şcólă fórte bună şi mult talent. Tînĕra şi gentila d-şóră a fost sgomotos aplaudată de întregul auditoriu.

**Demonstraţie în Oradea-mare.** In Oradea-mare s'a făcut Sâmbătă o demonstraţie „patriotică“ în contra imnului „*Gott-erhalte*“, din causă, că juriul militar a degradat pe locţiitorul de ofiţer *Halász* Lajos, publicist în Oradea, pentru-că la sĕrbările de încheiere a anului şcolar nu s'a sculat în picióre când s'a cântat „Gott erhalte“, nu şi-a descoperit capul şi a făcut semn cu mâna, că nu-i place sĕ se cânte acest imn. Demonstranţii strigând „abzug“ la adresa armatei s'au dus dinaintea locuinţei comandantului *Albach*. Aicĭ căpitanul poliţiei i-a provocat sĕ se împrăscie. S'au şi împrăsciat de frică sĕ nu-i calce miliţia. Intr'acea sosiră pompierii cu pompele cu apă rece, din carĭ au împuşcat straşnic pe gălăgioşĭ. Vĕdênd că nu-i de glumă, ei o luară la sănĕtósa.

**Colonii maghiarĭ din Şermaşul-mare,** de pe Câmpia ardelénă, se plâng, că le merge prost. Guvernul, deşi le-a dat pământ şi li-a zidit case câte cu două odăi şi bucătărie, dér nu le-a făcut şi edificii economice (sĕracii!) şi prin urmare — nu sunt mulţumiţĭ.

**Inundaţii.** Dilele acestea fişpanul Désy Zoltán din Deşiŭ a făcut la faţa locului constatările despre inundările din cercul Ilenḑii-marĭ. „S'au găsit sĕmĕnăturĭ total nimicite prin dubla revĕrsare a Someşului pe un teritor de 2640 jughĕre.— Miseria este estremă. Ómenii sunt desperaţĭ şi ameninţaţĭ de fómete. — In cercul Becleanului fişpanul făcênd de asemenea în persónă ancheta, a constatat, că au fost ruinate sĕmĕnăturile pe un teritoriu de 5000 jughĕre. Aicĭ au început sĕ bântue şi bólele epidemice. Aughina difterică şi scarlatina au cules deja victime. S'au stricat numĕróse podurĭ de şosele. Intre Deşiŭ şi Beclean comunicaţia cu trăsurile e întreruptă. In comuna Omlásalja Someşul a ruinat total şoséua, care s'a surpat în valurĭ împreună cu holda de grâu de lângă ea şi cu o parte din pădure. S'au ruinat 14 case şi 6 morĭ. In Deşiŭ s'a dat representaţie teatrală în favorul inundaţilor. Primul ajutor l'a dat societatea „Josziv“ din Budapesta (10.000 cor).

**Un apaduct grandios.** Senatul italian a primit proiectul de lege pentru apaductul apulic. Apulia pătimesce vara din causa lipsei de apă. Acum s'a decis construirea unui apaduct grandios, care va aduce apă din isvórele rîului Sele, din provincia Avellino. Canalul principal va avé o lungime de 250 chlm.; el va trece prin tunele, unul lung de 12 chlm. şi altele numĕróse mai scurte. Reţéua de canalurile ramificate prin comunele Apuliei va fi de 6460 chlm. Apa va curge prin provinciile Toggia, Bari şi Lecce cu 194 comune şi 1.700,000 locuitorĭ. Apaductul va fi construit în 10 anĭ. Suma preliminată e de 136 milióne lire, dér se crede, că lucrarea întrégă va costa 176 milióne.

**Maltratat de un taur.** In Gudia (Gödemesterháza, M.-Turda) păzitorul taurului comunal, Krecsó Jozsef, a fost luat în córne de taur şi grav rănit. Nevasta lui a sărit în ajutorul bărbatului cu o furcă de fer, pe care după-ce i-a împlântat-o taurului în picior, ea s'a refugiat pe o scară în podul casei. Taurul şi-a lăsat pentru un moment victima şi s'a luat după femeie. In timpul acesta, au venit ómenĭ din sat, carĭ cu mare greutate au putut stăpâni furiosul taur.

**O îngrijitóre de bolnavĭ — otrăvitóre.** In Boston (Anglia) a fost arestată o îngrijitóre de bolnavĭ maniacă, care a mărturisit, că în cursul unui timp mai îndelungat a otrăvit 31 de persóne încredinţate îngrijirei ei. Bestiala femeie spunea, că a simţit o estra-ordinară plăcere, vĕdênd chinurile în carĭ muriau nenorocitele victime, carĭ apelau la ea, cerênd alinare, ér ea le dădea érăşĭ otravă.

## Ţarul şi studenţimea.

Ţarul Nicolae al Rusiei a dat un ucaz către ministrul cultelor *Senger* în afacerea reorganisării şcólelor. Foile rusescĭ publică literalmente ucazul, ale cărui pasage finale sunt fórte interesante. Étă ce ḑice Ţarul:

„Ce privesce universităţile, după tristele esperienţe din ultimii anĭ aştept, că *profesorii sĕ tracteze cu bunăvoinţă şi echitabil tinerimea*, ce este încredinţată grijei lor; mai departe, sĕ participe în viéţa ei spirituală. Bine sĕ-şĭ însemne (profesorii), că tinerimea, cu prilejul tuturor casurilor de îndoielĭ, de luptă şi de rătăcirĭ, la conducĕtorĭ póte sĕ-şĭ caute esperienţa ce-i lipsesce, perseveranţa şi cunóscerea dreptăţii ér tinerimea sĕ chibzuéscă din parte-i că adeseorĭ viéţa întrégă atârnă dela o rĕtăcire neprecugetată.

„Bine i-a căḑut inimii mele părintescĭ, că o mare parte a studenţilor şi-a cunoscut cu prilejul anului acestuia şcolar datorinţa şi s'a reîntors la munca scientifică, la ordine. Sper, că vacanţele de vară şi influenţa binefăcĕtóre a părinţilor, va avé un efect bun asupra stării sufletescĭ a tinerilor şi décă cu calmitate îşĭ vor întreba consciinţa, ei vor asculta de cuvintele mele, care-i învită, ca sub aripele scutitóre ale legalităţii sĕ dea mâna cu fidelii mei supuşĭ. Trebue sĕ li-se facă odată capĕt disordinelor, carĭ desonoréză sciinţa, dela universităţile la carĭ Rusia a privit odată cu mândrie justă, disordinĭ, carĭ au dus la ruin spiritual, sufletele atâtor tinerĭ scumpĭ patriei“. . . . .

Ucazul a produs cea mai bună impresie în cercurile tinerimei rusescĭ pentru iubirea părintéscă şi bunătatea de inimă ce reiese din rêndurile lui.

## Societatea de lectură „Inocenţiu Micu Clain“ a teologilor din Blaşiŭ.

**(Raport general despre starea şi activitatea societăţii pe anul 1901—2).**

(Continuare.)

Acestea-s bune şi frumóse, dér ca sĕ facem ceva remarcabil pentru nemuritorul Inocenţiu, puterile nóstre, pe lângă tóte sforţările ce le facem şi le vom face şi în viitor, nu sunt de ajuns pentru sĕvêrşirea operei începute, de aceea vom fi necesitaţĭ, atuncĭ când dela forurile superióre vom avé concesiune, de a face colecte publice, a recurge şi la sprijinul On. public ca după cât îi vor concede împrejurările sĕ contribue la opul început.

A doua serată din mai multe împrejurărĭ nefavorabile, nu s'a putut ţiné, dér credem că pe viitor urmaşii noştri vor fi mai norocoşĭ şi o vor ţiné.

Propăşirea pe terenul literar a fost ţinta de căpetenie, pe care cu sîrguinţă am urmărit'o. De altcum însuşĭ scopul pentru care s'a înfiinţat societatea ne impune aşa ceva. Trebue sĕ ne deprindem şi noi cu literatura şi sĕ ne câştigăm sciinţă spre a puté sta pe nivelul pretins de circumstanţele sociale. Am esperiat că puţinul interes, ce se dă direcţiei literare în societatea nóstră de lectură provine din monotonia şi mulţimea şedinţelor administrative, din care causă numĕrul acelora s'a redus încă în anul trecut, şi s'a pus mai mare pond pe şedinţele literare, ca astfel sĕ ne putem apropia mai tare de realisarea scopului.

E drept, că numĕrul lucrărilor din anul curent nu e mare, dér ele considerate din orĭ-ce punct de vedere autorii lor ni-se presentă ca nisce tinerĭ ce nu au risipit talantul lor încredinţat şi s'au sciut folosi atât de cunoscinţele din trecut, precum şi de mijlócele ce le pune societatea nóstră la disposiţia membrilor sĕi. Din întréga activitate literară a anului espirat transpiră o judecată sănĕtósă, o seriositate profundă, un zel de muncă necesar unor tinerĭ, ce se pregătesc la oficiul cel greu şi impreunat cu atâta responsabilitate, — al preoţiei.

In special mare parte din operate tracteză teme din diferitele discipline teologice, dilucidând diverse cestiunĭ de interes, carĭ ne privesc pe noi mai de aprópe. Demn de relevat e faptul, că s'au ivit şi lucrărĭ, carĭ au însemnătate practică, tractând cestiunĭ de actualitate, carĭ îl privesc mai de aprópe pe un preot, fie ca factor în societate, fie ca educător al poporului.

Serióśă activitate s'a desvoltat şi în alte direcţiunĭ. Avem cercetărĭ făcute asupra celei mai înalte instituţiunĭ culturale a poporului român, asupra Academiei Române, un studiu fórte bine lucrat despre poesia poporală. Nicĭ beletristica nu a fost negligiată cu totul, din contra, frumóse novele şi poesii drăguţe au impestriţat programul şedinţelor nóstre literare.

Mai puţin pond s'a pus pe arta oratorică, cu tóte că în viéţă vom avé fórte multă lipsă de ea.

(Va urma.)

## Producţiunĭ şi petrecerĭ.

*Inteligenţa română din Sebeşul-săsesc* va da un concert cu sucursul unui grup de elevĭ din seminariul „Andreian“ la 29 Iunie 1902 st. v. (ḑiua de Sân-Petru) în pavilonul cel nou al „Casinei române“ din Sebeşul-săsesc. Inceputul la 8 óre séra. Preţul de întrare: de persónă 1 corónă, de familie 2 coróne. Suprasolvirĭ se primesc cu mulţămită şi se vor publica. O parte a venitului curat e destinat pentru Reuniunea meseriaşilor românĭ „Adreiana“. După concert urméză dans.

— *Petrecere de vară* se va arangia în comuna Vaşaş-Sântióna în favorul bisericei gr. cat. de acolo la 13 Iulie st. n. a. c. Preţul întrărei de persónă 2 coróne, în familie: 1 cor. 60 fil. Inceputul la 5 óre p. m. Suprasolvirile se primesc cu mulţămită şi se vor cuita în ḑiare. Comitetul va fi cu mulţămită, décă cei învitaţĭ, vor chema pe prietinii şi cunoscuţii lor. NB. Prea stimatele familii sunt avisate la provisiunea proprie. De cuartire şi beuturĭ corespunḑĕtóre se va îngriji comitetul arangiator.

## ULTIME SCIRI.

**Bucurescĭ**, 1 Iulie. Erĭ după amiaḑĭ la órele $3\frac{1}{2}$ trenul personal ce venia dela Galaţĭ, a deraliat între *Braz* şi *Ploeştĭ*. Tóte vagónele de persóne s'au rĕsturnat. *Trei persóne aŭ murit*, 9 au primit rănirĭ grave, alţii numĕroşĭ rănirĭ uşóre. Causa deralierii a fost subminarea liniei prin ploi torenţiale.

**Londra** 30 Iunie. Medicii cred firm, că le va succede a scăpa viéţa regelui. Starea suveranului merge din ce în ce spre bine. Până acum nu s'a ivit nicĭ un simptom nefavorabil.

**Constantinopol**, 30 Iunie. Pórta este informată, că în August va isbucni o revoluţie în mai multe puncte ale Europei. Pórta a ordonat valiului din Monastir sĕ facă tot posibilul, ca sĕ descopere localitatea unde au fost ascunse armele introduse 'n Grecia. Se prevĕd arestărĭ noue în Macedonia.

## Sosiţĭ în Braşov.

Pe ḑiua de 30 Iunie 1902.

H. Pomul-verde: Kramer, Helveţia; Clonţea, preot; Beclean; Balaban, preot, Balaban, comerciant, Brăila.

H. Europa: Prodonovits, Budapesta; Fodor, Pojun; Nagy, Agram; Retezar, Cluşiŭ; Szava, C. Sereda: Melat, Cohalm; Vartares, Gy.-Szárhegy; Putzker, Stoll, Schaltzky, Thanhoffer, Löwi, Hoynigg, Weil, Barber, Behron, Viena.

H. Bucurescĭ: Telegdi, Pesta; Kripka, Arad; Mayer, Eperjes; Molnár, C Szereda; Costin, căpitan de cavalerie, Vlădoianu, colonel, Bucurescĭ; Reinecke, f. de bancă Bucurescĭ.

H. Grand: Hay, Sibiiu; Dr. Kopkár, Sinaia, Langer, Ploieştĭ, Kovács, Pesta; Lászlo, S.-Odorheiŭ.

*Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.*
*Redactor responsabil: Traian H. Pop.*

## Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

### Cărţĭ de rugăciunĭ şi predicĭ.

*Anghira Mântuireĭ*, cărticică de rugăciunĭ şi de cântărĭ pentru mângăerea sufletéscă *Ediţ. IV. corectată.* Gherla. Preţul unuĭ es. în păreţĭ tarĭ coloraţĭ 70 banĭ. (+ 10 b. porto.)

*Mărgăritarul Sufletuluĭ*, carte de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită pentru tóte trebuinţele vieţiĭ. *Ediţiunea IV.* Gherla. Conţine peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto).

*Micul mărgăritar sufletesc*, cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ, întocmită mai ales pentru copiiĭ mai mărişorĭ. Legată costă 44 banĭ (+ 5 b. porto).

*Carte de rugăciunĭ, cererĭ şi laude* întru onórea Preacurateĭ Fecióre Maria pentru folosul şi mângăiarea sufletelor. Preţul legat 40 banĭ (+ 5 b. porto).

**Cuvêntărĭ bisericescĭ** scrise de Ioan Papiu Tom. III Preţ. 3 cor. pl. 20 b.

*Cuvêntărĭ bisericescĭ* de *Ioan Papiu*: tomul I, III şi IV cuprinde cuvêntărĭ bisericescĭ acomodate pentru orĭ-ce timp; şi pentru tóte sĕrbătorile de peste an. Pe lângă predicĭ, se mai află în text câte-o instructivă notiţă istorică privitóre la însemnătatea diferitelor sĕrbătorĭ. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (pl. 10 b. porto)

*Predicĭ pe tóte Duminecile şi sĕrbătorile de peste an*, Vol. I. de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românescĭ din numĕrósele sale scrierĭ. Are 250 pag. Preţul cor. 3 (+ 20 b. por.)

*Predicĭ pentru Duminecile de peste an*, compuse după catechismul luĭ Decharbe, de *V. Christe.* Conţine predicĭ dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameşuluĭ. Preţul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

**Cuvêntărĭ funebralĭ** şi iertaţiunĭ pentru diferite cause de mórte, de Ioan Papiu Preţ. 3 cor. pl. 30 b.

**Cuvêntărĭ bisericescĭ** pre sărbătorile de preste an scrise de Ioan Papiu. Preţ. 3 cor. pl. 30 b. porto.

*Cuvêntărĭ funebrale şi iertăciunĭ pentru diferite casurĭ de mórte*, întocmite de *Ioan Papiu.* Conţin vre-o 400 pag. Preţul 3 coróne (+ 20 b. porto.)

*Mama sfântuluĭ Augustin* de Emil Bougaud, traducere de Salba. Editura d-luĭ prof. Dr. E. *Dăianu.* Tipografia archidiecesană din Blaşiŭ. Cartea are 31 cóle de tipar (500 paginĭ) şi este fructul ostenelelor unor laborioşĭ studenţĭ în teologie dela universitatea din Budapesta. Cuvêntul „Salba“ ne reamintesce societatea literară cu acelaşĭ nume a teologilor din seminarul din sfinţat „S-ta Barbara“ din Viena. căreĭ societăţĭ îĭ mulţumim publicarea Fabioleĭ şi a uneĭ părţĭ din catechismul cel mare al luĭ Deharbe. Traducĕtoriĭ ne ofer o lectură edificătóre în stil ingrijit, tiparul curat, hârtia bună. Preţul unuĭ esemplar legat elegant în pânză este 4 coróne (+ 30 b porto.) Un esemplar broşat 3 coróne (+ 30 b. porto).

### Scrierĭ istorice.

*Memoriĭ din 1848—49* de *Vas. Moldovan*, fost prefect al Legiuneĭ III în 1848—49. Preţul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

*„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino şi Lissa“*, interesanta şi eminenta conferenţă, ce a ţinut'o d-nul colonel c. şi r. *Francisc Rieger* în reuniunile militare dela Braşov şi Sibiiu. Broşura conţine şi două portrete bine reuşite ale baronuluĭ Urs, unul din aniĭ de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conţine şi o hartă a Lisseĭ, cum şi ilustraţiunea mormêntuluĭ eroului nostru. Preţul 80 b. (plus 6 b. porto.)

*„Pintea Vitézul“*, tradiţiunĭ, legende şi schiţe istorice, de *Ioan Pop-Reteganul.* Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind fórte interesante tradiţiunĭ şi istorisirĭ din tóte părţile, pe unde a umblat Pintea. Preţul 40 banĭ plus 6 banĭ porto.

*„Românul în sat şi la óste“.* Acesta este titlul uneĭ nouĕ cărticele, ce d-l *Ioan Pop Reteganul*, cunoscutul şi meritatul nostru scriitor poporal, a dat literatureĭ române. Preţul 20 b., cu posta 26 b.

*„David Almăşianu“*, schiţe biografice de *Ioan Popea.* Broşura acésta, presentă şi multe momente de însemnătate istorică. Preţul 60 b. (cu posta 66 b.)

*Lupta pentru drept* de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcăţian. Preţul 2 cor. (+ 10 b. porto).

*„Ţĕranul român şi ungur din Ardeal“*, studiu psihologic poporal de I. *Paul.* Preţul 1 cor. (+ 5 b. porto).

*Viaţa şi operile luĭ Andreiŭ Mureşianu*, studiu istoric-literar de Ioan Raţiu, prof. ord. la preparandia din Blaşiŭ. Preţul 2 cor.. plus porto 10 banĭ. Venitul curat al acestuĭ op se va contribui la formarea unuĭ fond pentru Internatul preparandial din Blaşiŭ.

*„Pentru memoria luĭ Avram Iancu“*, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos *Frâncu* în causa fonduluĭ pentru monumentul luĭ Iancu. Preţul este 1 corónă. In România 2 lei plus 5 banĭ porto.

*„Reflexiunĭ fugitive“* la cap. I din cartea luĭ Dr. Réthi Làszló întitulat „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Preţul 40 banĭ. (+ 56 p.)

*Mănăstirea Putna* în Bucovina de Iraclie *Porumbescu.* Preţul 20 b. (+ 3 b. porto.)

---

*„Clipe de repaus“* de *Sorcovă.* Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-căruĭ salon. Preţul 2 coróne (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto estra. Credem a fi de prisos a mai recomanda în special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi nişte povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o maĭ puĭ jos, până nu ai cetit'o tótă Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţuluĭ indicat plus 20 banĭ porto.

*„Carnetul Roşu“, o interesantă novelă nihilistă*, tradusă din germană de *Moşul*' O broşură de 104 paginĭ, format octav mic. Broşura oferă o lectură uşóră şi distractivă. —„*Moşul*“ e cunoscut cetitorilor noştri din numĕrósele sale lucrărĭ publicate în foiţa ḑiaruluĭ nostru. Ppreţul cu posta 60 banĭ.

A apărut *„Cartea sócrelor“* de Marion, o broşură hazlia de 128 paginĭ, cuprindênd peste 50 de poesii la adresa sócrelor. Broşura ofere lectură fórte plăcută, mai ales pentru ginerĭ. „Cartea sócrelor“ se póte procura şi dela Tipografia „A. Mureşianu“ în Braşov cu preţul de 1 cor. plus 5 banĭ porto.

### Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Iunie n. 1902.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% | 120.70 |
| Renta de coróne ung. 4% | 97.90 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% | 119.— |
| Impr. căil. fer. ung. în argint 4½% | 100.— |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. | 119.— |
| Bonurĭ rurale ungare 4% | 97.75 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone | 98.— |
| Impr. ung. cu premii | 206.50 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin | 162.— |
| Renta de argint austr. | 101.65 |
| Renta de hârtie austr. | 101.50 |
| Renta de aur austr. | 120.65 |
| Losurĭ din 1860. | 153.— |
| Acţii de-ale Bănceĭ austro-ungară | 15 84 |
| Acţii de-ale Bănceĭ ung. de credit. | 701.— |
| Acţii de-ale Bănceĭ austr. de credit. | 175.25 |
| Napoleondorĭ | 19.08 |
| Mărcĭ imperiale germane | 117.25 |
| London vista | 240.75 |
| Paris vista | 95.42 |
| Rente austr. 4% de coróne | 99.95 |
| Note italiene | 94.— |

### Cursul pieţeĭ Braşov.

Din 1 Iunie n. 1902.

| | Cump. | | Vênd. |
|---|---|---|---|
| Bancnot rom. | 18.90 | | 18.94 |
| Argint român. | 18.80 | | 18.88 |
| Napoleond'orĭ. | 19.04 | | 19.07 |
| Galbenĭ | 11.20 | | 10.30 |
| Ruble Rusescĭ | 2.54 | | —.— |
| Mărcĭ germane | 117.25 | | —.— |
| Lire turcescĭ | 21.40 | | 21.50 |
| Scris. fonc. Albina 5% | 101.— | | 102.— |

Nr. **559**—1902.

### Escriere de licitaţiune cu oferte.

**Lunĭ în 14 Iulie 1902, 10 óre** a. m. **sĕ ţine** în localul oficiuluĭ economic **orăşĕnesc licitaţiune cu oferte** în scris pentru a **sĕ închiria** pe timpul **dela 29 Septembre 1902 până la 29 Septembre 1908** casa orăşĕnéscă din str. **Castelului N. 2** (închisórea — Zuchthansu — de mai nainte).

Din acest edificiŭ nu sĕ închiriază partea situată lângă ḑidul oraşuluĭ dinspre promenada Castelului nicĭ locul de curte şi grădina dinaintea acestuia, — sĕ închiriază aşa déră numai partea din frunte a edificiuluĭ cu faţa spre strada Castelului dinpreună cu edificiile aflătóre înprejurul curţiĭ dinainte.

Condiţiunile de ofert şi contract mai detaiate sĕ află la oficiul economic orăşănesc şi până la ḑiua de pertractare a ofertelor, sĕ pot lua în vedere de orĭ-cine în timpul de oficiu dela 8—12 óre a. m.

*Braşov*, 27 Iunie 1902.

584,1—2 *Oficiul economic orăşânesc.*



## ABONAMENTE LA „Gazeta Transilvaniei.“

Preţul abonamentului este:

| Pentru Austro-Ungaria: | Pentru România şi străinătate: |
|---|---|
| Pe treĭ lunĭ .. 6 cor. | Pe treĭ lunĭ ... 10 fr. |
| Pe şése lunĭ .. 12 „ | Pe şése lunĭ ... 20 „ |
| Pe un an .... 24 „ | Pe un an ..... 40 „ |

### Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

| Pentru Austro-Ungaria: | Pentru România şi străinătate: |
|---|---|
| Pe an .... 4 cor. | Pe an ..... 8 fr. |
| Pe şése lunĭ . 2 „ | Pe şése lunĭ .. 4 „ |
| Pe treĭ lunĭ . . 1 „ | Pe treĭ lunĭ .. 2 „ |

Abonamentele se fac mai uşor şi mai repede prin mandate postale.

Domniĭ carĭ se vor abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămurit şi a arăta şi posta ultimă.

**Administraţiunea „GAZETEĬ TRANSILVANIEI.“**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.